

Zinner Tibor

Az előadás címe:

A kádári megtorlás rendszere

Absztrakt

Az előadásom célja az, hogy érzékeltessem az 1956 októbere előtti „jogszolgáltatás” elrémisztő adatsorainak a bemutatásával – és korabeli kritikájának, a már az idő tájt kihirdetett különböző mértékű és típusú kegyelmi, és a kötődő adminisztratív eljárások miatt szükségessé vált sorsjobbító intézkedéseknek számsoraival – azt, hogy miként vezettek el a „tisztító viharhoz” a legszélesebben értelmezhető magyarországi „börtönvilág” anomáliái.

A kádári megtorlás rendszerét a maga összetettségében kívánom vázolni. A történeteket nem leszűkítve az 1963. márciusi általános közkegyelemig, hanem a forradalmat és szabadságharcot követő első évtized októberéig tárom fel. Bizonyítani kívánom azt, hogy a „magyar kérdésnek” az ENSZ tanácskozások napirendjéről való levételének igényéből, és nem a rendszer „konszolidációjából” sarjadtak a felemás intézkedések. Ismertetem az egymást követő öt jogszabályt, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának törvényerejű rendeleteit statisztikai adatokkal is alátámasztva. Ezekből hármat azonban úgy hirdettek ki a Magyar Közlönyben a testület nevében, hogy a grémium még egyszer sem ült össze 1956. november 4-ét követően. Azt érzékeltetem, hogy a Magyar Szocialista Munkáspárt (és egyes külföldi testvérpártok vezetői) szorgalmazására miként vált az igazságszolgáltatás ismételten a politikai szolgálólányává röpke, alig több mint fél esztendő alatt. Hogyan teremtették újjá a különböző párt- és állami szervek közös erőfeszítései a korábbiakból, a Gerő Ernő és Rákosi Mátyás tandem fénykorából ismert jogi környezetet. Egyes jogászok: bírák, ügyészek és ügyvédek adott időszakban kifejtett tevékenységét azért mutatom majd be, hogy szerepvállalásuk vagy részükről a megtorlásban való részvétel megtagadása miként határozta meg további életútjukat.

Végül a rendszerváltoztatás korabeli történéseiben, jogalkotásában részt vett történészek vezetőjeként az 1989: XXXVI. és a 2000: CXXX. ún. semmisségi törvények keletkezésével (és az

adott politikai helyzettel egyező tartalmuk elemzésével) az a céloom, hogy magyarázatát adjam következményüknek, a 2016. évi LVI. törvény megalkotásának.

Kulcsszavak: 1956-os forradalom, megtorlás, semmisségi törvény

X 260935